

Отже, дані психодіагностичні тести дозволяють не тільки підтвердити діагноз ПТСР, поставлений на основі скарг, анамнезу та об'єктивного дослідження, а й визначити провідні симптоми та оцінити динаміку після проведення лікування.

**¹Некрасова Н.О., ²Товажнянська О.І.
ВПЛИВ КОЛИВАНЬ АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ НА ВЕГЕТАТИВНУ
РЕАКТИВНІСТЬ У ПІДЛІТКІВ**

**¹кафедра неврології № 2, ХНМУ,
м. Харків, Україна**

**²Харківська гімназія № 116 Харківської міської ради,
м. Харків, Україна**

Науковий керівник: проф., д.мед.н. Товажнянська О.І.

У пубертатний період організм дитини розвивається особливо інтенсивно. Однак, кровоносні судини і периферична нервова система «дорослішають» повільніше, ніж серце. Це створює певні труднощі для центральної нервової системи при управлінні за діяльністю внутрішніх органів і систем. У тяж час занадто інтенсивне захоплення спортом, емоційне перевантаження і «перехідний період» викликають фізичну і психічну дезадаптацію підлітків, порушуючи їхню вегетативну реактивність, вегетативне забезпечення всіх видів діяльності і функціонування нервової, серцево-судинної та інших систем в організмі.

Мета роботи – вивчення впливу артеріальної гіпотонії на вегетативне забезпечення різних видів діяльності організму в підлітковому віці.

Завдання дослідження: дослідити рівень артеріального тиску у підлітків 14 років; вивчити стан вегетативної реактивності при фізичному і розумовому навантаженні у підлітків з нормальним і зниженим артеріальним тиском; порівняти показники вегетативного забезпечення різних видів діяльності у підлітків залежно від рівня артеріального тиску.

Результати дослідження: Обстежено 15 підлітків (група А), у яких в спокої цифри АТ дорівнювали 105-115 / 65-70 мм рт. ст., і 15 підлітків (група В) з показниками АТ - 85-95 / 55-65 мм рт. ст. (артеріальна гіпотензія). У групі А з нормотензією вираженість вегетативних порушень за суб'єктивними критеріями складала 10,2 балів; у підлітків групи В з гіпотензією - 16,6 балів (нормальні показники до 15 балів). Дослідження стану вегетативного забезпечення фізичної та емоційної діяльності у підлітків групи В з артеріальною гіпотензією виявило більш низьку реактивність у порівнянні з показниками підлітків з нормотензією, що відображало зниження адаптивних можливостей організму, перенапругу регуляторних функцій вегетативної нервової системи при наявності артеріальної гіпотензії, і погіршувало успішність навчання підлітків в школі.

Висновки: Артеріальна гіпотензія призводить до зниження вегетативного забезпечення фізичної та розумової діяльності організму, погіршує здатність до навчання підлітків. Виявлення підлітків з гіпотензією та корекція гемодинамічних і вегетативних порушень немедикаментозними методами дозволить поліпшити стан здоров'я підлітків і запобігти в майбутньому розвиток серцево-судинних та неврологічних захворювань.